

“.... een heilige natie, een volk tot een eigendom, opdat u de deugden verkondigt van Hem die u uit de duisternis heeft geroepen tot zijn wonderbaar licht” (1 Pt 2:9)

Elburg, 2 december 2015

Geliefde broeders en zusters,

Met grote dankbaarheid tot de Heer kijken wij terug op het bezoek in **Mozambique en Zuid-Afrika** dat in oktober plaats vond. In een vorige nieuwsbrief had ik al geschreven dat het mij telkens weer treft hoe ik me ‘thuis’ voel bij broeders en zusters in deze landen, niet alleen bij degenen die ik al jaren ken, maar ook bij hen die ik voor het eerst ontmoet. Het is een voorrecht om met hen de geestelijke rijkdom van het Woord te delen en tegelijkertijd zoveel van hen te ontvangen. Dit ervoer ik ook in meerdere plaatsen in Mozambique.

Aanleiding tot het bezoek in Mozambique

De aanleiding tot het bezoek in Mozambique was het herhaaldelijk verzoek van broeder **Ishmael Guija Timbe** om de broeders en zusters in **Matola**, een dichtbevolkte voorstad van de **hoofdstad Maputo**, te bezoeken. Dit verzoek kwam voort uit een innige band met broeder Ismael > die ik in 2008 in de plaats Welkom in Zuid-Afrika heb leren kennen. In de afgelopen acht jaar heb ik hem en andere broeders die in dezelfde goudmijn bij Welkom werkten, vaak kunnen bezoeken. In die periode leerde hij de broeders en zusters kennen die in Randburg/Johannesburg vergaderen tot de Naam van de Heer. Gedurende lange tijd leefde bij broeder Ismael de wens om samen met enkele andere broeders en zusters ook in Matola de dood van de Heer te verkondigen. Vorig jaar werd deze wens tot grote vreugde van broeder Ismael vervuld in aanwezigheid van broeders uit Randburg. In de loop van dit jaar kreeg broeder Ismael vervroegd pensioen van de directie van de goudmijn. Dat stelde hem in staat definitief naar Matola terug te gaan en in zijn eigen land voor de Heer werkzaam te zijn.

< [Broeder Ishmael, nu definitief terug bij zijn gezin](#)

Vorige maand kon ik eindelijk op bovengenoemd verzoek van broeder Ismael ingaan. Ik deed dit graag om kennis te maken met de broeders en zusters in Matola, de inspanningen van broeder Ismael met betrekking tot de dienst van het evangelie en van de Gemeente (Kol. 1:23-25) en de levensgewoontes en omstandigheden in Mozambique.

Het is mijn gebed dat in de nabije toekomst Portugeessprekende broeders Mozambique vaker kunnen bezoeken zoals Hervé Theret (Portugal) en Bernd Bremicker (Brazilië). Het was heel fijn om tijdens mijn verblijf bij broeder Ismael vergezeld te worden door André Bühne (Duitsland) die zich goed verstaanbaar kan maken in het Portugees.

Vorbereiding van dit bezoek

Elk keer als ik een land voor de eerste keer ontmoet, lees zoveel mogelijk over de geschiedenis, samenleving en taal (of vaak: talen) van dit land en neem dan met de plaatselijke

broeders mijn notities door. Na aankomst hadden we dan ook een lang gesprek met de broeders

Ishmael Guija Timbe en Titos Guija Tembe. > Zij bevestigden de informatie die ik vooraf verkregen had en we bespraken met elkaar de moeilijkheden die ze ondervinden in het werk van de Heer:

Samenleving

- Evenals in het buurland Malawi en elders, is er in de samenleving van Mozambique veel bijgeloof. Veel mensen die het Christendom aanhangen (30 % van de bevolking, vooral in het zuiden) of de Islam (20 % van de bevolking, vooral in het noorden) doen nog aan traditionele voorouderverering. Ongeveer twee derde van de bevolking volgt animistische rituelen en gewoontes. Een groot deel van de bevolking brengt regelmatig een bezoek aan sangomas die een enorme geestelijke invloed hebben door middel van hun rituelen en voorouderverering. Meestal is de sangoma een vrouw die in trance in contact treedt met voorouders om hun afstammelingen te genezen.

- De matrilineaire samenleving van stammen in het noorden van het land waar de vrouw/moeder en haar broers een overheersende positie heeft, belemmert sterk een bijbels gefundeerd huwelijks- en gezinsleven. In het zuiden volgen de stammen de patrilineaire afkomst waardoor er meer aanknopingspunten zijn voor een bijbels onderwijs. Tot voor kort kwam polygamie nog veel voor.

- De onafhankelijkheidsoorlog tegen Portugal van 1976 tot 1974 en de burgeroorlog van 1977 tot 1992 ontwrichtten talloze gezinnen. Veel vaders en jonge mannen stierven, gezinnen vestigden zich in krottenwijken want hun vroegere woonomgeving op het platteland zat vol landsmijnen. Een zeer groot aantal kinderen zijn wezen geworden door de oorlogen of aids en leven nu op straat in de grotere steden of in grote armoede op het platteland.

Stammentalen:

Er worden acht verschillende stammentalen in Mozambique gesproken. Portugees is de officiële voertaal in dit land en wordt voornamelijk in de grotere steden gesproken. In de afgelopen jaren zijn duizenden jonge Portugezen geëmigreerd naar Mozambique waar ze bijdragen aan de economische groei. Wilt u bidden dat ook zij met het evangelie kunnen worden bereikt?

Broeder Ishmael werkt voornamelijk in het zuidelijk gedeelte waar de Tsonga stammen leven, namelijk de Ronga, Tswa en Shangaan. **Voor het werk van Ishmael is het belangrijk te weten** dat de dialecten van deze stammen sterke overeenkomsten vertonen. De verschillen zijn echter dusdanig dat broeder Ishmael (een Tswa) mij vertelde dat hij zijn vertaling van traktaten en brochures in het Xichangana (of Shangaan) moet laten controleren door iemand die het Shangaan vloeiend beheerst. **Wilt u bidden voor accurate vertalingen, temeer omdat minstens 50 % van de Shangaan in het noordelijk gedeelte van Zuid-Afrika leven.** Vele Shangaan uit Mozambique werken in de goudmijnen in Freestate, Zuid-Afrika, en er leven 20.000 in Swaziland.

Bijbelstudies In Matola

Op voorstel van broeder Ishmael vonden gedurende ons verblijf bijna elke middag Bijbelstudies plaats over de Gemeente als Huis van God. Aan de hand van 1 Timotheüs en andere Schriftgedeelten hebben we de kenmerken ervan overdacht. De aanwezigheid van meerdere jongeren en kinderen bracht ons ertoe een overzicht te geven van het leven en de dienst van twee jongeren die opgroeiden in het huis van God, namelijk de richter en profeet Samuel in de tabernakel en koning Joas in de tempel.

< [Licht van het Woord bij kaarslicht](#)

Bij de eerstgenoemde zien we hoe zijn ouders in grote trouwheid jaarlijks naar de tabernakel in Silo gingen, in overeenstemming met Mozes' voorschriften. Zijn moeder bracht jaarlijks nieuwe kleding mee die in overeenstemming was met zijn dienst in de tabernakel.

Bij de laatstgenoemde zien we hoeveel invloed het had op zijn persoonlijk leven, op het volk, op priesters en Leviëten en vooral ook op het herstel van de tempel en de dienst in

overeenstemming met de voorschriften van het begin: Mozes en David.

Evangelisatie

Broeder Ishmael gaat regelmatig de stad in om mensen aan te spreken en traktaten te verkondigen. Hij geeft er de voorkeur aan dit werk lopend te doen omdat hij dan veel mensen ontmoet. Ook heeft hij de gewoonte traktaten te verspreiden in een eetgelegenheid en even later terug te komen om een gesprek over het ontvangen traktaat te beginnen. André Bühne heeft hem een keer bij dit moeizame maar belangrijk werk te helpen. Broeder Ishmael heeft het op het hart om ook in andere plaatsen en streken in Mozambique op dezelfde wijze te werken.

Bezoek in het dorp Calanga

Een van de broeders, Titos Tembe Guija, is hoofdonderwijzer in een dorp **Calanga** vlak bij de kust, vijf uur rijden ten noorden van de hoofdstad Maputo. De school beschikt over twee zeer eenvoudige lokaaltjes waar de hogere klassen 's morgens les krijgen en de lagere klassen 's middags. Voor schooltijd krijgen ze een eenvoudige maaltijd aangeboden. Broeder Titos > en zijn twee medewerkers doen hun best, maar het ontbreekt

hen aan goed lesmateriaal, lokalen en schoolbanken. < Broeder André Bühne had de gelegenheid deze kinderen het evangelie te verkondigen.

De lange heen- en terugreis naar Calanga bood ons gelegenheid een deel van het platteland van Mozambique te leren kennen. De zeer eenvoudige bouw- en leefwijze deed me sterk denken aan Malawi. Er wonen echter veel minder mensen als gevolg van de oorlogen en op vele plaatsen zagen we verlaten ruïnes van huizen en winkels.

Zuid-Afrika

Na aankomst hadden we de volgende dag met enkele broeders van Randburg een bespreking over de renovatie van het Bijbelcentrum en vergaderlokaal en het programma na het bezoek in Mozambique. Dit programma moest echter worden ingekort door vroegere terugkeer van Hilvert.

De meeste aspecten van geestelijk en praktisch werk konden echter met hen worden doorgenomen, ook met de broeders

Jasper Liefstink en **Loic Bard**. Deze twee jonge broeders hebben een geweldige bijdrage aan de bouwwerkzaamheden geleverd tijdens hun verblijf van 5 tot 22 October. De plaatselijke broeders waren zeer onder de indruk van hun inzet en hebben ook veel van hen geleerd.

We willen u allen hartelijk danken voor uw voorbede en voor de praktische ondersteuning van de afgelopen maanden.

Met hartelijke groet in de Heer Jezus,

Hilvert & Jeanette

